

Sehla sa ho Faela Lekgetho sa 2022

Tshwane, 29 Phuptjane 2022 – Ditshebeletso tsa Lekgetho tsa Afrika Borwa (SARS) di entse diphetoho tse kgolo Sehlang sena sa ho Faela sa 2022. Monongwaha ke balefalekgetho ba fetang 3 million bao e seng ba nakwana ba seng ba hlahlobilwe ka tsela ya othomathiki ke SARS mme ha ba hloke ho faela kgutliso ebang ba kgotsofaditswe ke diphetoho tsa sena.

Ho tsebiswa ha mokgwa o motjha wa dihlahlobo tsa othomathiki, hara dintlafatso tse ding tsa monongwaha, ho bapile le leeto la SARS la ho aha tshebeletso ya pokello ya lekgetho e bohlale ya sekwalekwale eo botshepehi ba yona bo sa belaelweng, e tlang ho hlomphelela le ho tlotlwa ke bohle. Theknoloji, tshebediso ya data, bohlale ba maiketsetso mmoho le manollo ya dipalopalo e thusitse SARS hore e nolofaletse bongata ba balefalekgetho dintho le hore ho be bonolo le ho feta ho ikobela boitlamo ba bona ba molao. Boiqapelo bona kaofela ha bona bo tshahetsa sepheo sa rona se mawala sa ho fana ka tlhakisetsa le netefaletso ho kgothaletsa tlwaelo ya boikobelo ka boithaopi.

Ka yona nako eo, tshebediso ya theknoloji le data e kgontshitse SARS ho tshorisana ka matla bokgoni ba yona ba ho fokisa ho se ikobele le ho etsa hore ho se ikobele hoo ho be thata le ho ba le ditjeo tse hodimo. SARS e tla kenya dikotlo tsa ho se tsebahaste tsohle[1] ho balefalekgetho ba etsang ka boomo le ba lehang ho tseka tsa ditshenyehelo tse sa dumellwang kapa ba sa tsebahatseng lekeno la bona kaofela mmoho le ho kenya dikotlo tsa taolo tsa ho se ikobele[2] ho balefalekgetho ba sa ikamahanyeng le matsatsi a makgaolakang a amanang le Sehla sena sa ho Faela. Balefalekgetho ba lokela ho ehlwa hore SARS e na le phihlelo ya mehlodi e fapaneng ya data, mme sena se re kgontsha ho sala morao ketsahalo efe kapa efe ya ikonomi le ho nnetefatsa ho fella le ho nepahala ha ditsebahatso tse tsa lekgetho.

Sehla sa ho Faela, se qalang ka beke ya pele ya Phupu, se akareditse mekgahlelo yohle ya balefalekgetho ka bomong ba bona, ba nakwana le bao e seng ba nakwana, mmoho le dithraste.

A. Dihlahlobo tsa Othomathiki.

Ho bapa le sepheo sa rona se mawala sa ho nolofaletsa balefalekgetho boikobelo, re tlile ka boiteko ba Hlahlobo ya Othomathiki - re hlwaile palo e kgolo ya balefalekgetho bao e seng ba nakwana bao ka tlwaelo e leng balefalekgetho ba hirilweng ka tlwaelo mme ba fumana lekeno la moputso mme ba na le dikgulo tse kang tsa dianyuiti tsa peho ya meja fatshe - mmoho le dikabelo tsa dikema tsa kalafo. Ka ho sebedisa data ya mekga ya boraro e fumanweng ho beng ba mesebetsi, batsamaisi ba matlole a peho ya meja fatshe le dikema tsa kalafo, SARS e kgonne ho phethela tsebahatso ena ya lekgetho boemong ba sehlopha sena sa balefalekgetho le ho ba neha Hlahlobo ya Othomathiki.

Mehato ya motjha ona wa Hlahlobo ya Othomathiki e tla sebetsa tjena:

1. Ho tloha ka la 1 Phupu, SARS e tla buisana ka kotloloho le balefalekgetho ba amehang ka SMS le/imeile, ho ba tsebisa ka dihlahlobo tsa bona tsa othomathiki;

[1] Kotlo ya ho se Tsebahatse Tsohle (USP) ke kotlo e ka fihlang ho 200% moo SARS kapa mokotla wa naha o bileng ka mosing ka lebaka la:

- ho hloleha ho fana ka kgutliso;
- ho siya ho hong kgutlisong;
- tsebahatso e fosahetseng kgutlisong;
- ebang ho sa hlokehe kgutliso, ho hloleha ho lefa bokaalo bo nepahetseng ba lekgetho; kapa ho qojwa ho sa dumellwang ha tlhophiso

[2] Kotlo ya taolo ya ho se ikobele ke kotlo ya ho fihla ho R16000 ka kgwedi bakeng sa kgwedi ka nngwe moo kgutliso e ntseng e soka e kgutliswa teng.

2. Ebang molefalekgetho a lokela ho fumana pusetso, yona e tla leshwa ka kotloloho akhaontong ya banka ya molefalekgetho nakong ya dihora tse 72 tsa kgwebo ho tloha mohlang a fumanang temoso. Ebang ho na le tjelete e kolotuwang SARS, yona e tlameha ho leshwa Akhaontong ya Banka ya SARS, ka eFiling kapa ka tsela ya MobiApp ho latela letsatsi le boletsweng.
3. Balefalekgetho ba ka fihella hlahlobo ya othomathiki ka tshebediso ya dikanale dife kapa dife tsa SARS, tse kang SARS MobiApp kapa SARS eFiling, ho lekola botjha le ho nnetefatsa ho phethelwa le ho nepahala ha lesedi le bakileng hlahlobo ya othomathiki;
4. Ebang balefalekgetho ba kgotsofaditswe ke hlahlobo ena ya bona ya othomathiki, ha ba lokela ho etsa letho ka ha motjha ona o fella hona mona.
5. Ebang molefalekgetho a fumana hore ho na le lesedi le siyo le/kapa le sa nepahalang le mabapi le lekeno kapa ditshenyehelo, mme tsena e le tse ka amang sephetho, sena se tlameha ho tsebahatswa ho SARS matatsing a 40 a kgwebo ka mora ho fumana hlahlobo ena ya othomathiki ka ho fana ka kgutliso ya lekgetho ho SARS.
6. Hlahlobo ya tse ka bakang kotsi:
 - a. Bakeng sa dihlahlobo tsohle tsa othomathiki tse ntshitsweng, SARS e entse hlahlobo ya tse ka bakang kotsi mme ebang molefalekgetho a fana ka kgutliso, ha ho nnetefatso, oditi kapa ho nyehelwa hape ho tlang ho etswa ke SARS. Ke feela ka tlasa boemo bo ikgethang, moo dibanka di ka hlahisang tse ka bakang kotsi ho SARS, moo sena se tlang ho tsebiswa molefalekgetho.
 - b. Bakeng sa dikgutliso tsohle tse nyehetsweng ke balefalekgetho, hlahlobo ya tlwaelo ya tse ka bakang kotsi e tla etswa. Sena se ka baka nnetefatso, mme ha sena se etsahala SARS e tla kopa balefalekgetho ho fana ka ditokomane ta tshehetso ho tshehetsa lesedi le boletsweng kgutlisong ya lekgetho.
7. Dihlahlobo tse Lekotsweng Botjha bakeng sa dikgutliso tse nyehetsweng:

Moo balefalekgetho ba faneng ka kgutliso mme ba bolela hore ha ba dumellane le hlahlobo ya othomathiki ya SARS, SARS e tla sebetsana le kgutliso mme e fane ka hlahlobo e lekotsweng botjha, mme sena se ka baka boitlamo ba ditjhelete bo kang pusetso e fokotsehileng, pusetso e eketsehileng kapa tefo e kolotuwang SARS.
8. Dingongoreho le boipiletso:

Ebang o sa dumellane le hlahlobo e lekotsweng botjha, molefalekgetho a ka qala ka ngongoreho ka ho latela metjha ya tlwaelo ya ngongoreho.

B. Balefalekgetho bao e seng ba nakwana:

Balefalekgetho bao e seng ba nakwana ba sa fumanang hlahlobo ya othomathiki mme ho hlokeha hore ba faele kgutliso ba ka etsa jwalo ho tloha ka la 1 Phupu 2022 ho fihlela ka la 24 Mphalane 2022.

C. Dinyehelo tsa balefalekgetho ba nakwana mmoho le tsa Dithraste ba ka qala ho faela dikgutliso ho tloha ka la 1 Phupu 2022 ho fihlela ka la 23 Pherekong 2023.

Balefalekgetho ba kgothaletswa hore ba emele ho fumana imeile le SMS mme ba se etele makala a SARS bekeng ya pele ya Phupu. Bao ba ntseng ikgethela ho etela makala a SARS

ba hopotswa hore ba etse tlhophiso ya kopano ka tshebediso ya mokgwatshebetso wa rona wa tlhophiso ya dikopano ho netefatsa hore ba fumana tshebeletso e hlwahlwa. Sena se ka etswa ka ho romela SMS ho 47277 ka lentse lona 'Booking' (Space) ID number/Passport number/ Asylum Seeker number, kapa ka ho etela websaete ya SARS (www.sars.gov.za) le ho tobetsa hodima letshwao le reng "Book an Appointment". Ditsebi tsa Lekgetho di kopuwa hore ka ho qolleha di sebedise kanale ya tsona ha di etsa ditlhophiso tsa dikopano.

Balefalekgetho ba ka nna ba sebedisa nomoro ena ya SMS e leng 47277 ho kopa nomoro ya referense ya lekgetho, ho fumana hore na o hloka ho fana ka kgutliso le ho fumana seteitemente sa akhaonto (sheba websaete ya SARS bakeng sa dintlha tse ding).

SARS e sebetsa ka thata ho tswela pele ho ntlafatsa tshebeletso ya yona ho balefalekgetho ka ho tla ka marangrang a mang a dijithale ka sepheo sa ho kgontsha balefalekgetho ho sebetsa mmoho le SARS ntle le ho etela makala. Sena se akaretsa marangrang a rona a onlaene a dijithale a kang eFiling, SARS MobiApp, le tshebeletso e boletsweng ka hodimo mona ya SMS, websaete ya SARS le SARS Contact Centre.

SARS e hopotsa balefalekgetho hore ke bonokwane ho se faele kgutliso ya hao ya lekgetho, kapa ho etsa tsebahatso e sa nepahalang kapa e sa fellang - re batla ho toboketsa hore SARS e tla kenya dikotlo bakeng sa tsena tse pedi - mmoho le ditsebahatso tse sa nepahalang/tse sa fellang.

Ho bapa le maikemisetso a rona a mawala a ho sebetsa le, le ka bakgathatema ba rona, SARS e bile le dipuisano tse ngatangata le mekgatlo e fapaneng, ho akareditswe le e bitswang *Recognised Controlling Bodies*, ho netefatsa hore Ditsebi tsa Lekgetho di utlwisisa diphetoho tse entsweng monongwaha, ho akareditswe le tsena tse amanang le dihlahlobo tsa othomathiki.

SARS e boela e lakatsa ho leboha matsapa a beng ba mesebetsi le bafani ba data ba mekga ya boraro ba ileng ba hlompha letsatsi la ho qetela la 31 Motsheanong 2022. SARS e fana ka temoso e matla ho beng ba mesebetsi le mekga ya boraro e sa ikobeleng tefo ya lekgetho hore mekgatlo ona o ikemiseditse ho ba sala morao ho ya ka moo molao o re dumellang ka teng.

Khomishenara ya SARS Edward Kieswetter o itse, "Dihlahlobo tsa Othomathiki ke boiqapelo ba bohlokwa bo tlang ho phahamisa tshebeletso ya SARS ho balefalekgetho. Bo latela motheo o reng tshebeletso e hlwahlwa ke ho se be le tshebeletso mme sena se dumella SARS ho sibolla tsela eo ka yona ho sa tlo bang le Sehla sa ho Faela ho latela sebopeho sa sona ha jwale.

"Re ikemiseditse ho se lobe letho pokellong ya lekgetho lohle le kolotuwang Mmuso le ho fana ka tshebeletso ya maemo a lefatshe ho balefalekgetho. Sena se tla kgontsha mmuso ho fana ka ditshebeletso tsa motheo ho batho le malapa a kotsing ya ho utlwiswa bohloko, ho akareditswe le tefo ya ditsiane tsa maqheku, phano ya thuto le ditshebeletso tsa bophelo bo botle," o tlatsitse ka ho rialo Khomishenara.

Ho fumana lesedi le fetang lona, ka kopo ikopanye le SarsMedia@sars.gov.za